

Ecologische beoordeling van de sloopplannen Burgemeester Kuperusplein 66/68 in Heerenveen

Opdrachtgever Woonfriesland
Referentie Stoker, O. 2020. Ecologische beoordeling van de sloopplannen
Burgemeester Kuperusplein 66/68 in Heerenveen. A&W-notitie 20-275.
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Projectcode 20-275 Burg Kuperusplein
Status Concept
Datum 3 september 2020
Projectleider E. Schut
Kwaliteitscontrole E. Schut
Autorisatie E. van der Heijden

Inhoud

1. Inleiding
2. Situatieschets en plannen
3. Gebiedsbescherming en beoordeling
4. Soortbescherming en beoordeling
5. Conclusies
Literatuur

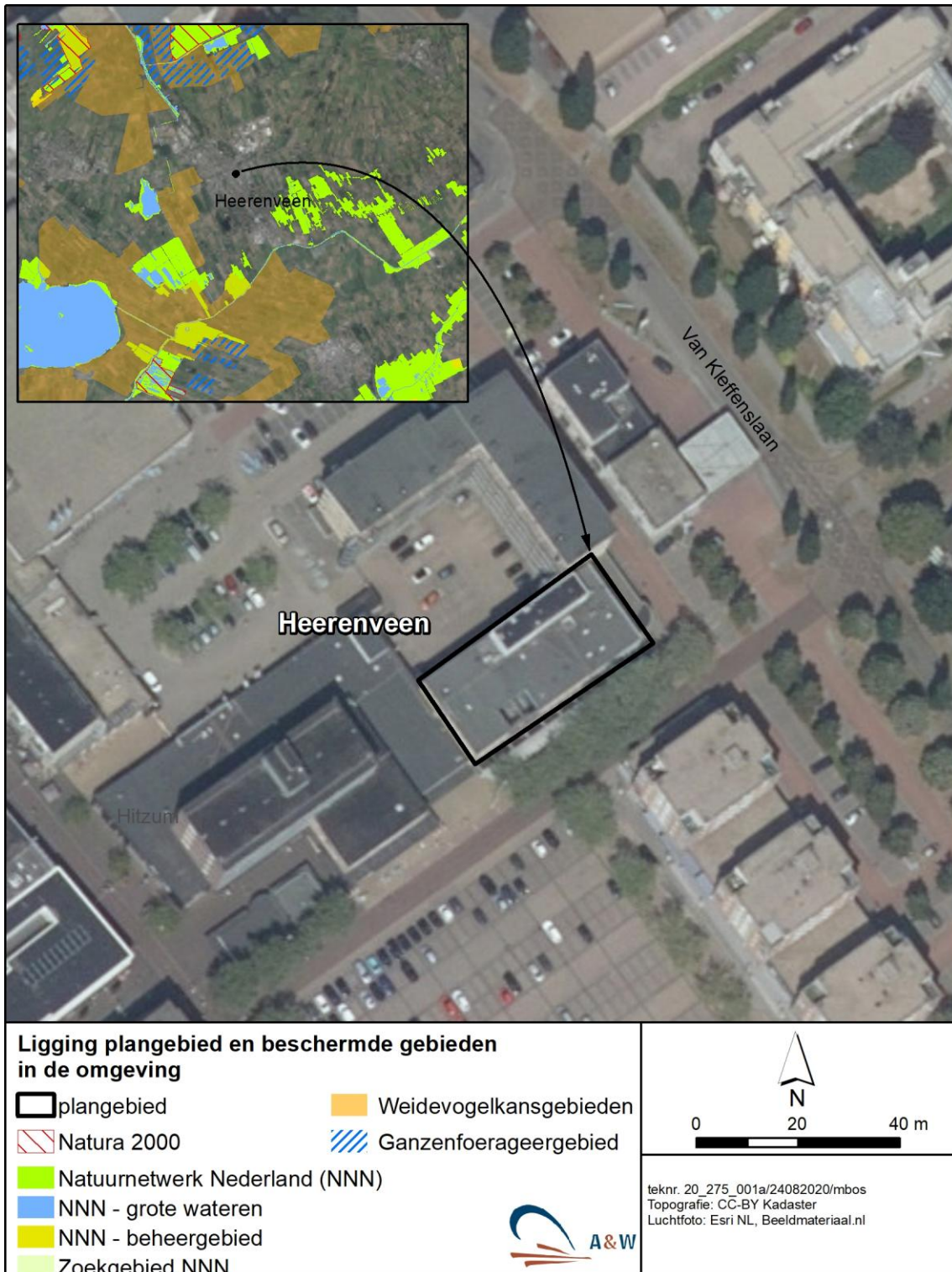
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden
tel. 0511 – 474764
email: info@altwym.nl
website: www.altwym.nl

Foto's 1 en 2: voor- en achterzijde van het te slopen gebouw (foto's A&W).

Figuur 1: ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden in de omgeving.

1. Inleiding

In verband met de beoogde sloop van het kantoorpand aan het Burgemeester Kuperusplein 66/68 in Heerenveen is onderzoek in de vorm van een ecologische quickscan nodig om te bepalen hoe deze activiteiten zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft o.a. de Wet natuurbescherming en de regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland. WoonFriesland heeft Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek (A&W) opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren. Indien van toepassing, worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel aanvullend onderzoek.

In onderhavige notitie zijn de resultaten van het ecologisch onderzoek gepresenteerd. Het onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van relevante natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Ten eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Er is daarbij onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarnaast is op 24 augustus 2020 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd, waarbij is gelet op de (mogelijkheden voor de) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten.

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Situatieschets en plannen

Het te slopen kantoorpand is gelegen binnen de bebouwde kom (in het centrum) van Heerenveen aan het Burgemeester Kuperusplein 66/68 (zie figuur 1). Het kantoorpand wordt aan de zuidwest-, en de noordwestzijde begrenst door andere bebouwing. Aan de zuidoostzijde en de noordwestzijde grenst het plangebied aan een parkeerplein.

De aard van de werkzaamheden bestaat uit de sloop van het kantoorpand. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer de sloop gaat aanvangen.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde gebieden beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Natura 2000) of regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN, in Friesland de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). Daarnaast kunnen gebieden ook worden beschermd vanwege hun natuurwaarden via verordeningen of het bestemmingsplan.

3.1. Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Heerenveen en maakt geen deel uit van Natura 2000-gebied. De Natura 2000-gebieden die het dichtst bij het plangebied zijn gelegen, zijn 'De Deelen', 'Sneekermeergebied' en 'Rottige Meenthe & Brandemeer' gelegen op respectievelijk 6, 9 en 9 km afstand van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstanden van het plangebied, waardoor kan worden aangenomen dat de plannen geen invloed hebben op de aangewezen natuurwaarden daarvan.

De Natura 2000-gebieden 'De Deelen' en 'Sneekermeergebied' zijn aangewezen voor een aantal broedvogelsoorten en niet-broedvogelsoorten waaronder enkele ganzensoorten en Smient. Natura 2000-gebied 'Rottige Meenthe & Brandemeer' is aangewezen voor een aantal habitattypen (vegetatietypen) en habitatrictlijnsoorten, waaronder de Meervleermuis. Gezien de grote afstand tussen het plangebied en Natura 2000-gebieden en de beperkte omvang van de werkzaamheden, die binnen stedelijk gebied worden uitgevoerd, zullen de beoogde werkzaamheden geen invloed hebben op bijna alle natuurwaarden waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen.

Meervleermuis

De enige soort waarvoor Natura 2000-gebied 'Rottige Meenthe & Brandemeer' is aangewezen en waarvoor er een relevante ecologische relatie kan bestaan met het plangebied is de Meervleermuis. Meervleermuizen foerageren in Natura 2000-gebied en hebben verblijfplaatsen daarbuiten. Verblijfplaatsen van meervleermuizen bevinden zich in gebouwen.

Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijkheid van de aanwezigheid van verblijfplaatsen van (Meer)vleermuizen in het te slopen pand (zie ook §4.3). Hierbij is gekeken of de spouw toegankelijk is of dat er andere holtes beschikbaar zijn voor vleermuizen.

Het gebouw bestaat deels uit grote ramen, spouwmuur, betonnen beplating en op de bovenste verdieping is de gevel bekleed met golfplaten. Er zijn geen toegangsmogelijkheden tot de spouw. Ook is er geen mogelijkheid voor vleermuizen om achter de betonnen beplating te komen (foto 3). De gevel met golfplaten is ongeschikt als verblijfplaats van vleermuizen (foto 4). Op basis van bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er in het plangebied geen mogelijkheden zijn voor verblijfplaatsen van (Meer)vleermuizen en er om deze reden ten aanzien van de Meervleermuis geen knelpunt is met de Wet Natuurbescherming.

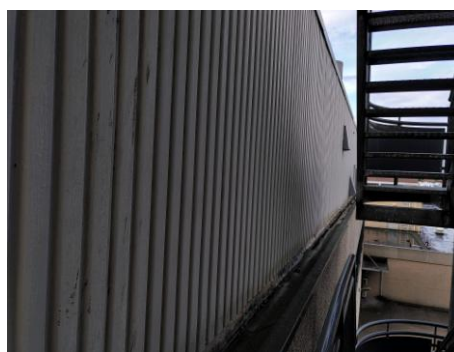

Foto 3. De betonnen beplating sluit nauw aan op de muur. Foto 4. Met golfplaten beklede gevel.

Stikstofdepositie

Het is mogelijk dat door uitvoering van de plannen een toename in stikstofdepositie veroorzaakt wordt. Stikstofdepositie kan schadelijk zijn voor Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen ter bescherming van stikstofgevoelige habitattypen. Om de toename in stikstofdepositie te beperken, werd tot voor kort gewerkt volgens het Programma Aanpak Stikstof (PAS).

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over het PAS, waaruit blijkt dat de regeling in de huidige vorm niet voldoet. Op dit moment dient voor alle projecten een AERIUS berekening te worden uitgevoerd.

Voor projecten waarvoor de AERIUS berekening voor geen enkel Natura 2000-gebied een depositie groter dan afgerond 0,00 mol/ha/jr laat zien, kunnen omgevingsvergunningen worden aangevraagd. Voor projecten die leiden tot een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol/ha/jr kunnen voorsnog geen omgevingsvergunningen aangevraagd worden. Wij adviseren om voor die projecten door middel van intern of externe salderen de netto stikstofuitstoot dusdanig te verminderen dat deze projecten een netto depositie hebben van minder dan 0,00 mol/ha/jr.

Onze inschatting is dat het effect van de uitvoering van de plannen op de stikstofdepositie zeer klein zal zijn. Het ecologisch effect van de toename wordt door ons als verwaarloosbaar ingeschat. Om duidelijkheid te verkrijgen over een mogelijke toename in stikstofdepositie, adviseren wij echter om een AERIUS berekening te laten uitvoeren.

Conclusie Natura 2000-gebiedsbescherming

De plannen veroorzaken geen negatieve effecten op de soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden 'De Deelen', 'Sneekermeergebied' en 'Rottige Meenthe & Brandemeer' zijn aangewezen. Wel adviseren wij om een AERIUS berekening te laten uitvoeren, om te bepalen of door uitvoering van de plannen een toename in stikstofdepositie te verwachten is.

3.2. Overige vormen van gebiedsbescherming

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van Heerenveen. Het maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofstructuur (EHS) van Fryslân of een door de provincie Fryslân aangewezen Weidevogelkansgebied of Ganzenfoerageergebied. Dergelijke gebieden bevinden zich op relatief grote afstand van het plangebied (zie figuur 1).

Omdat de werkzaamheden kleinschalig zijn en zich afspelen in het centrum van Heerenveen, wordt door de uitvoering van de werkzaamheden geen extra verstoring van de Weidevogelkansgebieden en de Ganzenfoerageergebieden verwacht.

Alle gebieden die rond het plangebied liggen en aangewezen zijn in het kader van de Ecologische Hoofstructuur, liggen op relatief grote afstand tot het plangebied.

Om bovenstaande redenen veroorzaken de plannen geen conflict met de betreffende regelgevingen ten aanzien van overige vormen van gebiedsbescherming.

4. Soortbescherming en beoordeling

Soortbescherming is in Nederland sinds 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Aan de Wet natuurbescherming zijn drie lijsten met soorten gekoppeld. Het gaat om artikel 3.1 waar soorten van de Vogelrichtlijn onder vallen, artikel 3.5 waar soorten van de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern en bijlage I bij het Verdrag van Bonn onder vallen en artikel 3.10 voor overige soorten. Soorten uit de eerste twee artikelen zijn daarmee Europees beschermd, terwijl soorten van artikel 3.10 nationaal beschermd zijn. Provincies hebben de mogelijkheid om voor soorten uit artikel 3.10 een vrijstelling te verlenen van enkele verbodsbepalingen. De Provincie Fryslân hanteert vanaf 1 januari 2017 een dergelijke lijst met (dier)soorten die een vrijstelling genieten bij o.a. ruimtelijke ontwikkeling.

Gezien de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom van Heerenveen, zijn er beperkte mogelijkheden voor soorten die beschermd zijn volgens de Wnb. Hieronder is beschreven welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen en wat de consequenties daarvan zijn voor de beoogde ingrepen.

4.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen in een stedelijke omgeving met een relatief hoge mate van menselijke verstoring. Onder dergelijke omstandigheden zijn er beperkte mogelijkheden voor natuurwaarden aanwezig. Het is onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde soorten uit de volgende soortgroepen voorkomen en/of worden beïnvloed door uitvoering van de plannen:

- Planten
- Ongewervelde diersoorten
- Vissen
- Amfibieën
- Reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- In het plangebied is geen geschikt biotoop voor deze soorten aanwezig.
- Uitstralende effecten van de ingreep reiken niet dermate ver buiten de begrenzing van de locatie dat daardoor (mogelijk) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

De werkzaamheden veroorzaken om deze redenen geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 Vogels

Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten vallen onder artikel 3.1 Wnb. Bij werkzaamheden moet volgens de Wet natuurbescherming rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Aantasting van nesten is niet toegestaan.

Broedende vogels algemeen

Het plangebied ligt in het centrum van Heerenveen waarbij het merendeel van de omgeving uit verharding bestaat en er sprake is van veel menselijke verstoring. Toch zijn er in de omgeving van

het te slopen pand mogelijkheden voor broedende vogels in de opgaande begroeiing, zoals Koolmees, Huismus en Houtduif.

Er zijn in dit geval goede mogelijkheden om de beoogde werkzaamheden uit te voeren zonder een conflict met de Wet natuurbescherming te veroorzaken ten aanzien van broedende vogels. De meest zekere aanpak is werken buiten het broedseizoen van vogels. Indien dit niet mogelijk is, dient het plangebied voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor vogelnesten. Indien het werkterrein niet vooraf ongeschikt gemaakt is voor vogelnesten, kunnen werkzaamheden eventueel tijdens de broedperiode worden uitgevoerd, maar dan alleen wanneer de bomen en struiken door een deskundige op het gebied van vogels zijn gecontroleerd op aanwezigheid van nesten. Bij aanwezigheid van een in gebruik zijnd nest kunnen versturende werkzaamheden pas plaatsvinden na het einde van de broedperiode van de betreffende soort.

Bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient te worden voorkomen dat alsnog nesten ontstaan die kunnen worden verstoord. Dit is uitvoerbaar door te voorkomen dat geschikte nestlocaties ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken en kap- en snoeiafval tijdig te verwijderen. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert bijvoorbeeld jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. In augustus 2009 is onder de Flora- en faunawet een indicatieve lijst opgesteld van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze lijst is per 1 januari 2017 onveranderd overgenomen bij de Wet natuurbescherming.

Vogelsoorten die op de lijst staan van jaarrond beschermde nestplaatsen en gebonden zijn aan de stedelijke omgeving zijn bijvoorbeeld de Huismus en de Gierzwaluw. De Visdief staat niet op de lijst, maar indien er sprake is van een kolonie die ecologisch belangrijk is voor de soort zal deze ook jaarrond beschermd zijn.

Huisumus en Gierzwaluw

De Huismus en Gierzwaluw komen voor in de bebouwde kom van Heerenveen. Er zijn echter geen mogelijkheden voor nestplaatsen van Huismus en Gierzwaluw aanwezig in het te slopen pand. De aanwezigheid van nestplaatsen van de bovenstaande soorten kan om deze reden worden uitgesloten.

Visdief

De Visdief broedt in de bebouwde kom op hoge platte daken. Het dak van het te slopen pand is echter niet geschikt omdat het niet voldoende openheid biedt en er geen geschikte dakbedekking (grind o.i.d.) aanwezig is. Om deze reden kan worden geconcludeerd dat er geen mogelijkheden zijn voor nestplaatsen van de Visdief in het plangebied.

Conclusie vogels

Door uitvoering van de plannen ontstaat mogelijk een conflict met de Wet natuurbescherming indien broedende vogels en hun nesten worden verstoord. Maatregelen om dit te voorkomen staan hierboven beschreven.

4.3 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingscriteria bij ontheffingsaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Om deze reden worden de vleermuizen in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in §4.4 behandeld.

In de omgeving van het plangebied komt een aantal vleermuissoorten voor (Melis 2012), waaronder Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Watervleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Tweekleurige vleermuis en Rosse vleermuis. Een deel van de bovengenoemde soorten kan in potentie gebruik maken van het plangebied. Voor vleermuizen zijn drie elementen van het leefgebied te onderscheiden die van belang zijn voor de functionaliteit ervan. Deze zijn: verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Hieronder worden deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In zowel de zomerperiode als de baltperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders.

Zoals ook in §3.1 onder het kopje van de Meervleermuis staat beschreven, zijn er in het gebouw geen toegangsmogelijkheden naar geschikte holtes voor vleermuizen aanwezig. Er is geen toegang tot de spouw en ook geen toegang achter de betonnen beplating. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan daarom worden uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebied maken vleermuizen gebruik van lijnvormige landschapselementen om zich te oriënteren. Daarbij gaat het om bomenlanen, watergangen en stratenpatronen. Door uitvoering van sloopwerkzaamheden zal het bestaande stratenpatroon niet veranderen. We gaan in deze toetsing ervan uit dat de bomen aan de voorzijde van het gebouw behouden blijven. Eventueel aanwezige vliegroutes van vleermuizen zullen niet worden aangetast.

Foeragerende vleermuizen worden voornamelijk verwacht langs de opgaande begroeiing aan de voorzijde van het gebouw. Het plangebied zal niet van essentieel belang zijn als foerageergebied van vleermuizen. Door uitvoering van de plannen gaat mogelijk tijdelijk een gedeelte van niet optimaal geschikt foerageergebied van vleermuizen verloren. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied voor vleermuizen aanwezig in de omgeving. Om deze reden wordt geconcludeerd, dat de functionaliteit van de in de omgeving aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied blijft gewaarborgd.

Conclusie

De uitvoering van de plannen veroorzaakt geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van vleermuizen.

4.4 Overige zoogdiersoorten

Zoogdiersoorten artikel 3.5 Wnb (exclusief vleermuizen)

In de wijde omgeving van het plangebied komen zoogdiersoorten beschermd volgens artikel 3.5 Wnb voor. Het gaat daarbij om de Noordse woelmuis, de Otter en (sporadisch) de Wolf (Melis 2012, NDFF). Binnen het plangebied is echter geen geschikt leefgebied voor deze soorten

aanwezig. De beoogde werkzaamheden veroorzaken daarom geen conflict met artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige zoogdiersoorten.

Overige zoogdiersoorten artikel 3.10 Wnb

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren blijkt dat in de omgeving van het plangebied een aantal (redelijk) algemeen voorkomende zoogdiersoorten voorkomt die zijn beschermd volgens artikel 3.10 Wnb. Het betreft soorten zoals Egel, verschillende (spits)muizensoorten en mogelijk de Steenmarter (NDFF, Melis 2012). Voor enkele van deze soorten kunnen het plangebied en de directe omgeving deel uitmaken van het leefgebied. Provinciale Staten van Fryslân heeft vrijstelling van de Wnb verleend voor bovenstaande soorten bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Volgens de brongegevens komen in de wijde omgeving van het plangebied de Boomarter, het Damhert, de Das, de Eekhoorn en de Waterspitsmuis voor (NDFF). Dit betreffen soorten die zijn beschermd volgens artikel 3.10 Wnb en waarvoor geen vrijstelling is verleend. Geschikte biotopen voor deze soorten, zoals oude bosgebieden of watergangen met een goede waterkwaliteit en goed ontwikkelde oevervegetatie, ontbreken in het plangebied. Om deze reden kan worden geconcludeerd dat de plannen geen negatieve effecten hebben op de bovengenoemde soorten.

Conclusie overige zoogdiersoorten

De beoogde werkzaamheden veroorzaken geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen).

5. Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kunnen voor het plangebied de onderstaande conclusies ten aanzien van de ecologische wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming, EHS en overige gebiedsbescherming) worden getrokken:

Gebiedsbescherming

Natura 2000

De plannen veroorzaken geen negatieve effecten op de soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden 'De Deelen', 'Sneekermeergebied' en 'Rottige Meenthe & Brandemeer' zijn aangewezen. Wel adviseren wij om een AERIUS berekening te laten uitvoeren, om te bepalen of door uitvoering van de plannen een toename in stikstofdepositie te verwachten is.

Overige gebiedsbescherming

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op overige beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied.

Soortbescherming

Vogels

Door uitvoering van de plannen ontstaat mogelijk een conflict met de Wet natuurbescherming indien broedende vogels en hun nesten worden verstoord. Maatregelen om dit te voorkomen worden in paragraaf 4.3 beschreven.

Overige beschermde soorten

Door uitvoering van de plannen zal geen conflict met de Wet natuurbescherming ontstaan ten aanzien van overige beschermde soorten.

Literatuur

- Haarsma, A-J. & Koopmans, M. 2017 De Meervleermuis in Fryslân. Kennisontwikkeling voor monitoring. A&W-rapport 2418. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden
- Melis, J. 2012. Werkatlas zoogdieren provincie Fryslân. Provincie Fryslân, Leeuwarden.
- Van Delft, J., J. Kranenbarg & P. Frigge 2019. Waarnemingenoverzicht 2017-2018. Bijlage bij RAVON 73, jaargang 21 (2).

Websites

NDFP

www.natura2000.nl